

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий Юридичний інститут
Кафедра теорії та історії держави і права

УЗГОДЖЕНО

Директор Навчально-науковий
Юридичного інституту

 І. Сопілко

«30» 06 2016р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

в.о. проректора з науково-
педагогічної роботи

 Т. Іванова

«04» 07 2016р.

Система менеджменту якості

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни
«Теорія держави і права»

Галузь знань: 08 «Право»
Спеціальність: 081 «Право»
Спеціалізація: «Правознавство»

Курс – 1 Семестр – 1,2

Лекції	- 68	Екзамен	- 1, 2 семестр
Практичні заняття	- 68		
Самостійна робота	- 164		
Усього (годин/кредитів ECTS)	- 300/10		

Домашні завдання (1) – 1 семестр
Курсова робота - 2 семестр

Індекс РБ 9 - 081/16-2.1.2

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
«Теорія держави і права»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 13.01.01 - 01-2016

стор. 2 з 13

Робочу навчальну програму дисципліни «Теорія держави і права» розроблено на основі робочого навчального плану № РБ 9-081/16 підготовки фахівців освітнього ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 081 „Право”, спеціалізація „Правознавство” навчальної програми цієї дисципліни, індекс НБ 9 - 081/16-2.1.2, затвердженої ректором «___» _____ 2016р., та відповідних нормативних документів.

Робочу навчальну програму розробила:

доцент кафедри теорії та
історії держави і права _____

Н. Пильгун

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри теорії та історії держави і права, протокол № 13 від «09» серпня 2016 р.

Завідувач кафедри _____

І. Бородін

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні випускової кафедри за спеціальністю 081 „Право” (спеціалізація «Правознавство») - кафедри повітряного і космічного права, протокол № 6 від «14» серпня 2016 р.

Завідувач кафедри _____

С. Юлдашев

Робочу навчальну програму обговорено та схвалено на засіданні науково-методично-редакційної ради Навчально-наукового Юридичного інституту, протокол № 6 від «15» серпня 2016 р.

Голова НМРР _____

В. Вишневецький

Рівень документа – 3б

Плановий термін між ревізіями – 1 рік

Врахований примірник

Система менеджменту якості.
Робоча навчальна програма
навчальної дисципліни
«Теорія держави і права»

Шифр
документа

СМЯ НАУ
РНП 13.01.01 - 01-2016

стор. 3 з 13

ЗМІСТ

	стор.
1. Вступ.....	4
2. Зміст навчальної дисципліни	4
2.1. Тематичний план навчальної дисципліни.....	4
2.1.1. Курсова робота.....	5
2.1.2. Домашні завдання	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	6
3.1. Список рекомендованих джерел.....	6
3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до технічних засобів навчання.....	7
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь	8

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Теорія держави і права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 13.01.01 - 01-2016
		стор. 4 з 13	

ВСТУП

Робоча навчальна програма дисципліни розроблена на основі навчальної програми дисципліни „Теорія держави і права” та „Методичних вказівок до розроблення та оформлення навчальної та робочої навчальної програм дисциплін”, введених в дію розпорядженням від 16.06.15 № 37/роз,

Рейтингова система оцінювання (PCO) є невід’ємною складовою робочої навчальної програми і передбачає визначення якості виконаної студентом усіх видів аудиторної та самостійної навчальної роботи та рівня набутих ним знань та умінь шляхом оцінювання в балах результатів цієї роботи під час поточного, модульного та семестрового контролю, з наступним переведенням оцінки за багатобальною шкалою в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

PCO передбачає використання модульних рейтингових оцінок (поточної, контрольної, підсумкової), а також екзаменаційної або залікової, підсумкової семестрової та підсумкової рейтингових оцінок.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ пор.	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Практ. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6
1 семестр					
Модуль №1 «Методологія загальної теорії держави і права»					
1.1	Теорія держави і права в системі юридичних наук.	6	2	2	2
1.2	Методологія загальної теорії держави і права.	10	2	2	6
1.3	Поняття, сутність та соціальне призначення держави.	14	4	4	6
1.4	Типи держави, їх загальна характеристика. Державна влада.	8	2	2	4
1.5	Форма держави: форма державного правління, державного устрою і політичний режим.	14	4	4	6
1.6	Домашнє завдання №1	8	-	-	8
1.7	Модульна контрольна робота № 1	12	-	2	10
Усього за модулем №1		72	14	16	42
Модуль №2 «Теорія держави»					
2.1	Механізм держави .	12	4	4	4
2.2	Загальне вчення про демократію.	6	2	2	2
2.3	Держава та правовий статус людини, особи і громадянина.	10	4	2	4
2.4	Держава в політичній системі суспільства.	10	4	2	4

2.5	Правова держава: поняття, суть і її формування в Україні.	6	2	2	2
2.6	Громадянське суспільство.	6	2	2	2
2.7	Модульна контрольна робота №2	12	-	2	10
Усього за модулем №2		62	18	16	28
Усього за 1 семестр		134	32	32	70
2 семестр					
Модуль №3 «Теорія права»					
3.1	Сутність і соціальне призначення права.	6	2	2	2
3.2	Загальне вчення про право.	12	4	2	6
3.3	Джерела (форми) права.	6	2	2	2
3.4	Правова система держави і система права. Система законодавства. Систематизація нормативно-правових актів.	14	4	4	6
3.5	Норми права в системі соціальних норм регулювання.	14	4	4	6
3.6	Модульна контрольна робота № 3	12	-	2	10
Усього за модулем № 3		64	16	16	32
Модуль №4 «Теорія права та форми його реалізації»					
4.1	Нормативно-правовий акт: поняття, види.	12	4	2	6
4.2	Правотворчість і законотворчість.	6	2	2	2
4.3	Поняття та сутність правовідносин, як особливого виду соціальних відносин.	6	2	2	2
4.4	Поняття, механізми та форми реалізації права. Правозастосування.	8	2	2	4
4.5	Глумачення норм права.	6	2	2	2
4.6	Правопорушення. Юридична відповідальність.	6	2	2	2
4.7	Законність і правопорядок.	6	2	2	2
4.8	Правосвідомість і правова культура.	6	2	2	2
4.9	Правові системи сучасності.	6	2	2	2
4.10	Модульна контрольна робота №4	12	-	2	10
Усього за модулем №4		74	20	20	34
Модуль №5 «Курсова робота»					
5.1	Виконання та захист курсової роботи	30	-	-	30
Усього за модулем №5		30	-	-	30
Усього за 2 семестр		168	36	36	78
Усього за навчальною дисципліною		300	68	68	164

2.1.1. Курсова робота

У другому семестрі студенти виконують курсову роботу (КР), відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних та практичних знань та вмінь, набутих у процесі засвоєння навчального матеріалу дисципліни в галузі права, які використовуються в подальшому при вивченні багатьох наступних дисциплін професійної підготовки фахівця з базовою та повною вищою освітою.

Конкретна мета КР полягає у глибокому вивченні обраної проблеми, узагальненні викладеного матеріалу та чіткому і логічному формулюванні своїх думок, позицій; теорія держави і права сприяє формуванню і розвитку творчої наукової діяльності студентів стосовно їхньої підготовки до виконання майбутньої дипломної роботи та підготовки до практичної діяльності.

Для успішного виконання КР студент повинен **знати** теоретико-правові основи обраної теми та науково-пізнавальні конструкції побудови та викладу тексту КР; **вміти** робити зноски в тексті роботи та складати список використаної літератури.

Виконання та захист КР здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання КР – до 30 годин самостійної роботи.

2.1.2. Домашнє завдання

Домашнє завдання (ДЗ) виконуються в першому семестрі, відповідно до затверджених в установленому порядку методичних рекомендацій, з метою закріплення та поглиблення теоретичних знань та вмінь студентів і є важливим етапом у засвоєнні навчального матеріалу, що викладається у другому семестрі.

Домашнє завдання виконується на основі навчального матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентами, і є складовою модулю №1 «Методологія загальної теорії держави і права».

Конкретна мета завдання №1 міститься, в залежності від варіанту завдання.

Виконання, оформлення та захист домашнього завдання здійснюється студентом в індивідуальному порядку відповідно до методичних рекомендацій.

Час, потрібний для виконання домашнього завдання – до 8 годин самостійної роботи.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Список рекомендованих джерел

Основні рекомендовані джерела

3.1.1. Кельман М.С., Мурашин О.Г. Загальна теорія права (з схемами, кросвордами, тестами): Підручник. – К. Кондор, 2002. – 353 с.

3.1.2. Любашиц В.Я., Мордовцев А.Ю., Тимошенко И.В. Теория государства и права: Учеб. Пособие. – Ростов-на-Дону: МАРТ, 2002. – 512 с.

3.1.3. Опорні конспекти з проблем теорії держави і права. / Під ред. М.В.Кравчука. Тернопіль, 2002. – 387 с.

3.1.4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. / Пер. з рос. – Харків: Консум, 2006. – 656 с.

3.1.5. Теорія держави і права. Навч. посібник / Упоряд Л.М. Шестопалова. – К. Президент, 2006. - 197 с.

3.1.6. Загальна теорія держави і права. Підручник для студентів вищих навчальних заклад. / За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченко, О.В. Петришин., Харків, 2002. – 583 с.

3.1.7. Вступ до теорії правових систем / За заг.ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко: Монографія. – К.: Видавництво «Юридична думка», 2006. – 432 с.

3.1.8. Теорія держави і права. Посібник для підготовки до іспитів / С.М. Тимченко, Р.А. Калюжний, Н.М. Пархоменко, С.М. Логуша. 3-е вид. К.: вид. Паливода А.В. 2007. – 176 с.

3.1.9. Теорія держави і права. Навч. посібник. Київ. Правнича єдність Всеукраїнська Асоціація видавців 2008. – 270 с.

3.1.10. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник: відпов ред. Зайчук О.В., наук.ред. Оніщенко Н.М. – К.: Юрінком Інтер, 2006. – 657 с.

Додаткові рекомендовані джерела

3.1.11. Конституція України. Науково-практичний коментар. К. – 1996 р.

3.1.12. Декларація про державний суверенітет України від 16.07.1990 р.

3.1.13. Акт проголошення незалежності України від 24.08.1991 р.

3.1.14. Загальна декларація прав людини ООН 1948 р. // Міжнародні договори України декларації, документи. – К., 1992.

3.1.15. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1996 р. // Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992.

3.1.16. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права 1996 р. // Міжнародні договори України, декларації, документи. – К., 1992.

3.1.17. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. – Відомості Верховної Ради, 1997. – № 24.

3.1.18. Абдулаев М.И. Теория государства и права.: Учебник для вузов – СПб: Питер, 2003.

3.1.19. Бабаев В.К. Теория государства и права: в схемах и определениях. – М., 2000.

3.2. Перелік наочних та інших навчально-методичних посібників, методичних матеріалів до ТЗН

№ пор.	Назва	Шифр тем за тематичним планом	Кількість
1	2	3	4
1.	Тестові завдання до розділу «Теорія держави»	1.1- 1.5 2.1 – 2.6	10 прим. та електронна версія
2.	Тестові завдання «Теорія права»	3.1 – 3.5 4.1 – 4.9	10 прим. та електронна версія
3.	Методичні вказівки з виконання курсової роботи	5.1	3 прим. та електронна версія
4.	Методичні рекомендації до практичних занять	1.1. – 4.9	78 примірників та електронна версія

4. РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ НАБУТИХ СТУДЕНТОМ ЗНАТЬ ТА ВМІНЬ

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1

1 семестр					
Модуль №1		Модуль №2		Максимальна кількість балів	
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
Відповіді на практичних заняттях (5бх2)	10	Відповіді на практичних заняттях (5бх3)	15		
Активна робота на практичних заняттях (участь в обговоренні питань теми, виконання поточних завдань тощо.)	5 (сумарно)	Активна робота на практичних заняттях (участь в обговоренні питань теми, виконання поточних завдань тощо.)	5(сумарно)		
Виконання домашнього завдання	6	Виконання експрес контрольних робіт (3бх3)	9		
Розробка та виготовлення тематичної блок-схеми	4	Розробка та виготовлення тематичної блок-схеми	4		
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше 15 балів</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше 20 балів</i>			
Виконання модульної контрольної роботи №1	15	Виконання модульної контрольної роботи №2	15		
Усього за модулем №1	40	Усього за модулем №2	48		
Семестровий екзамен					12
Усього за 1 семестр					100
2 семестр					
Модуль №3		Модуль №4		Максимальна кількість балів	
Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів	Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів		
Відповіді на практичних заняттях (5бх3)	15	Відповіді на практичних заняттях (5бх3)	15		
Активна робота на практичних заняттях (участь в обговоренні питань теми, виконання поточних завдань тощо.)	5 (сумарно)	Активна робота на практичних заняттях (участь в обговоренні питань теми, виконання поточних завдань тощо.)	5 (сумарно)		
Розробка та виготовлення тематичних блок-схем	4	Розробка та виготовлення тематичних блок-схем	4		
Написання конспекту підготовки до практичних занять	5	Написання конспекту підготовки до практичних занять	5		
<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №3 студент має набрати не менше 17,5 балів</i>		<i>Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №4 студент має набрати не менше 17,5 балів</i>			

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Теорія держави і права»		Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 13.01.01 - 01-2016
			стор. 9 з 13	
Виконання модульної контрольної роботи №3	15	Виконання модульної контрольної роботи №4	15	
Усього за модулем №3	44	Усього за модулем №4	44	
Семестровий екзамен				12
Усього за 2 семестр				100

продовження Таблиці 4.1

2 семестр	
Модуль №5	
Вид навчальної роботи	Мак кількість балів
Виконання курсової роботи	60
Захист курсової роботи	40
Виконання та захист курсової роботи	100

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку (табл. 4.2).

Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи в балах оцінкам за національною шкалою

Активна робота на практичних заняттях	Відповіді на практичних заняттях	Виконання домашнього завдання	Виконання експрес-контрольної роботи	Розробка та виготовлення тематичної блок-схеми	Виконання модульної контрольної роботи № 1,2,3,4	Оцінка за національною шкалою
5	5	6	3	4	14-15	Відмінно
4	4	5	2,5	3	12-13	Добре
3	3	4	2	2,5	9-11	Задовільно
менше 3	менше 3	менше 4	менше 2	менше 2,5	менше 9	Незадовільно

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до відомості модульного контролю.

4.4 Сума поточної та контрольної модульних рейтингових оцінок становить підсумкову модульну рейтингову оцінку (табл.4.3), яка в балах та за національною шкалою заноситься до відомості модульного контролю.

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Теорія держави і права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 13.01.01 - 01-2016
		стор. 10 з 13	

Таблиця 4.3

Відповідність підсумкових модульних рейтингових оцінок
в балах оцінкам за національною шкалою

Модуль №1	Модуль №2	Модуль №3	Модуль №4	Оцінка за національною шкалою
36-40	43-48	40-44	40-44	Відмінно
30-35	36-42	33-39	33-39	Добре
24-29	29-35	27-32	27-32	Задовільно
менше 24	менше 29	менше 27	менше 27	Незадовільно

4.5. Оцінювання результатів виконання та захисту курсової роботи (модуль № 5) здійснюється комісією, яку очолює завідувач кафедри, відповідно до рейтингової системи, наведеної в табл. 4.4 .

4.6. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до відомості модульного контролю.

4.7. Сума підсумкових модульних рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову модульну рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою (табл. 4.4).

4.8. Якщо студент під час семестрового екзамену отримав позитивну екзаменаційну рейтингову оцінку (табл. 4.5.), то навчальний курс з дисципліни в цьому семестрі йому зараховується. У протилежному випадку він повинен повторно скласти семестровий екзамен в установленому порядку.

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової семестрової модульної
рейтингової оцінки в балах оцінкам за
національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
79-88	Відмінно
66-78	Добре
53-65	Задовільно
менше 53	Незадовільно

Таблиця 4.5

Відповідність екзаменаційної
рейтингової оцінки в балах оцінці
за національною шкалою

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою
11-12	Відмінно
9-10	Добре
7-8	Задовільно
менше 7	Незадовільно

4.9. Сума підсумкової семестрової модульної та екзаменаційної рейтингових оцінок у балах становить підсумкову семестрову рейтингову оцінку, яка перераховується в оцінку за національною шкалою та шкалою ECTS (табл. 4.6).

	Система менеджменту якості. Робоча навчальна програма навчальної дисципліни «Теорія держави і права»	Шифр документа	СМЯ НАУ РНП 13.01.01 - 01-2016
		стор. 11 з 13	

Таблиця 4.6

Відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
75-81		C	Добре (в загальному вірне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
67-74	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-66		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним курсом)

4.10. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента.

4.11. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка заноситься до залікової книжки та навчальної картки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.12. Підсумкова модульна рейтингова оцінка, отримана студентом за результатами виконання та захисту курсової роботи, крім відомості модульного контролю, заноситься також до навчальної картки, залікової книжки та Додатку до диплома, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.13. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична оцінка з підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах (з цієї дисципліни – за перший та другий семестри) з наступним її переведенням в оцінки за національною шкалою та шкалою ECTS.

Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома.

